

MINISTARSTVO FINANCIJA

DRŽAVNA RIZNICA

Sektor za izvršavanje državnog proračuna

**UPUTA O PLANIRANJU I IZVRŠAVANJU ZAJMOVA I
DAROVNICA SVJETSKE BANKE PREKO HNB-A I
JEDINSTVENOG RAČUNA DRŽAVNOG
PRORAČUNA/DRŽAVNE RIZNICE**

Zagreb, 23. prosinca 2014.

1. Izvori financiranja: namjenski primici od inozemnog zaduživanja i namjenski prihodi od inozemnih darovnica i pravila potrošnje

U sustavu državne riznice, u okviru **izvora financiranja 8 – Namjenski primici** planiraju se primici od financijske imovine i zaduživanja čija je namjena utvrđena posebnim ugovorima i/ili propisima. U navedeni izvori klasificiraju se sljedeći podizvori:

- izvor financiranja **81 Namjenski primici od zaduživanja** - u okviru kojeg se planiraju projekte koji se financiraju iz zajmova od međunarodnih organizacija i institucija, ali na način da se izvršavaju putem jedinstvenog računa državnog proračuna.
- izvor financiranja **83 Namjenski primici od inozemnog zaduživanja** - u okviru kojeg se planiraju isključivo projekti koji se financiraju iz zajmova od međunarodnih organizacija i institucija na način da se izvršavaju preko posebnih (namjenskih) računa u poslovnim bankama.
- izvor financiranja **52 Ostale pomoći i darovnice** - koristi se za planiranje pomoći iz proračuna JLPRS i od ostalih subjekata unutar opće države te kod planiranja pomoći iz inozemstva koje proračunski korisnici dobivaju od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU i koje se izvršavaju putem jedinstvenog računa državnog proračuna.
- izvor financiranja **53 Inozemne darovnice** - koristi se kod planiranja pomoći iz inozemstva (darovnica) koje proračunski korisnici dobivaju od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU, a koje se izvršavaju preko posebnih (namjenskih) računa u poslovnim bankama i ne uplaćuju se izravno u državni proračun.

Rashodi i izdaci koji se financiraju iz namjenskih primitaka od zaduživanja i inozemnih darovnica mogu se izvršavati do iznosa uplaćenih, odnosno raspoloživih sredstava bez obzira na visinu plana. Ukoliko se ovi primici ostvare, a ne potroše, mogu se prenositi na trošenje iz jedne u drugu proračunsku godinu, a uplaćeni i preneseni mogu se koristiti prema naknadno utvrđenim aktivnostima i/ili projektima u proračunu uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija.

2. Planiranje zajmova i darovnica Svjetske banke koji se izvršavaju preko HNB-a i putem jedinstvenog računa državnog proračuna/državne riznice

Korisnici državnog proračuna u sustavu državne riznice koji su korisnici zajma Svjetske banke u okviru svojih financijskih planova planiraju primitke od zajmova Svjetske banke te rashode za tekuće i kapitalne projekte koje iz istih financiraju. Ovi primici planiraju se na odjeljku računskog plana 8413 Primljeni zajmovi od međunarodnih organizacija u okviru izvora financiranja **81 Namjenski primici od zaduživanja**.

Učestalo se za projekte financirane iz sredstava zajma kojeg osigurava međunarodna financijska institucija ili organizacija, također osigurava i dio sredstva iz proračuna (učešće u zajmu) za njegovu provedbu. Navedeno učešće u državnom proračunu financira se iz poreznih prihoda i planira se u okviru izvora financiranja **13 Sredstva učešća za zajmove**.

Primici iz izvora 81 planiraju se analitički po svakom pojedinom zajmu na devetoj razini računskog plana kako bi se analitički moglo pratiti i trošenje po svakom pojedinom zajmu.

Za razliku od zajma, darovnice su bespovratni iznosi koje davatelj darovnice daje za točno određeni projekt. Povlačenjem darovnice ne nastaje obveza za povrat primljenih sredstava, već obveza utroška sredstava sukladno namjeni koju je odredio davatelj darovnice. Prema članku 48. Zakona o proračunu prihodi od pomoći, u koje se klasificiraju i darovnice, namjenski su prihodi.

Kao što je već navedeno, sredstva od darovnica korisnici proračuna u sustavu državne riznice planiraju se na stavkama prihoda koje su sastavni dio računa prihoda i rashoda državnog proračuna:

- 6321 Tekuće pomoći od međunarodnih organizacija i
- 6322 Kapitalne pomoći od međunarodnih organizacija

i klasificiraju ih u poseban izvor financiranja - **52 Ostale pomoći i darovnice** (izvršavaju se preko jedinstvenog računa državne riznice).

Na rashodnoj strani planiraju projekte koji se financiraju iz darovnice.

Darovnice najčešće ne zahtijevaju učešće RH, ali ako je tako predviđeno Ugovorom, ono se planira na izvoru učešća za pomoći - izvor financiranja 12.

Bitno je naglasiti kako su u državnom proračunu svi prihodi i primici grupirani u izvore financiranja i povezani s rashodnom stranom proračuna tako da je u svakom trenutku moguć uvid i praćenje visine i strukture potrošnje po izvorima iz kojih je financirana.

3. Bankovni računi

U depozitu Hrvatske narodne banke (dalje u tekstu: HNB) nalazi se:

- jedinstveni račun državne riznice putem kojeg se obavlja platni promet u kunama
- multivalutni devizni računi koji su otvoreni za potrebe redovnog deviznog poslovanja države i
- namjenski devizni multivalutni računi u koje spadaju i računi fondova Europske unije.

Od kraja 2006. godine uspostavljanjem jedinstvenog računa državne riznice u HNB-u za plaćanja države i korisnika proračuna u nacionalnoj valuti, ukinuti su bankovni računi koje su u poslovnim bankama imali proračunski korisnici. Jedinstveni račun državne riznice, ali i multivalutni devizni računi u vlasništvu su Ministarstva financija koje je jedini ovlašten potpisnik po ispostavljenim zahtjevima za plaćanje od strane proračunskih korisnika državnog proračuna u sustavu državne riznice.

U Republici Hrvatskoj kunski platni promet odvojen je od deviznog u smislu postojanja odvojenih računa terećenja i operativnog provođenja platnih naloga.

Kunski platni promet, za potrebe države obavlja u ime i za račun HNB-a Financijska agencija (FINA), a devizni platni promet HNB.

Za potrebe obavljanja deviznog platnog prometa Ministarstvo financija i HNB sklopili su Ugovor o otvaranju i vođenju transakcijskih računa Republike Hrvatske te obavljanju platnih i ostalih usluga kojim je definirano, između ostalog, da banka (HNB) korisniku (Ministarstvo financija) ne plaća kamatu na novčana sredstva na računima. Nadalje, banka Ministarstvu financija ne naplaćuje bankarske naknade, osim onih koje je u vezi s izvršenjem platnih transakcija banci zaračunava treća osoba.

Sredstva zajma ili darovnice Svjetske banke mogu se uplaćivati na redovni multivalutni devizni račun Ministarstva financija kod HNB-a ili iznimno, u slučaju potrebe, na posebne

multivalutne devizne račune u HNB-u koji bi Ministarstvo financija otvorilo za pojedini zajam (darovnicu), nevezano koji je proračunski korisnik u sustavu državne riznice korisnik zajma ili darovnice Svjetske banke. Ukoliko se sredstva uplaćuju na multivalutni devizni račun Ministarstva financija za redovno poslovanje, uplata se radi raspoznavanja posebno obilježava (šifrira), a definirani podaci pravovremeno se dostavljaju uplatitelju sredstava kao instrukcije za uplatu. Svaka uplata, bez obzira je li zaprimljena na redovnom multivalutnom deviznom računu ili na računu posebnih namjena, mora biti propisno šifrirana budući da ti podaci određuju vrstu prihoda/primitka, konto glavne knjige (kod zajmova Svjetske banke svaki zajam je određen posebnim kontom glavne knjige), odgovarajući izvor financiranja i korisnika proračuna kojem pripada.

Nakon što se sredstva uplate na račun, u informacijskom sustavu državne riznice evidentira se uplata na odgovarajućem kontu prihoda ili primitka i izvoru financiranja u visini uplaćenih sredstava po gotovinskom načelu. Uplaćena sredstva automatski se evidentiraju na korisnika proračuna tj. na glavu/ RKP korisnika proračuna koji je planirao i povukao zajam ili dobio darovnicu. To znači da se uplaćena sredstva stavljaju na raspolaganje isključivo proračunskom korisniku koji je ostvario sredstva iz zajma ili darovnice Svjetske banke i isključivo taj korisnik može koristiti uplaćena sredstva. Sredstva se mogu potrošiti isključivo do visine naplaćenih sredstava.

Budući da se sredstva zajmova i darovnica Svjetske banke uplaćuju u inozemnoj valuti, u informacijskom sustavu državne riznice evidentira se uplaćeni iznos u protuvrijednosti u kunama prema srednjem tečaju HNB-a na dan uplate. Srednji tečaj HNB-a je službeni tečaj koji se koristi kod svih transakcija u inozemnoj valuti kod obračuna i evidentiranja prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u informacijskom sustavu državne riznice.

4. Izvršavanje plaćanja iz zajmova i darovnica Svjetske banke preko HNB-a i jedinstvenog računa državnog proračuna/državne riznice

Svi računi (fakture)/zahtjevi za plaćanje, i devizni i kunski ispostavljaju se kroz jedinstveni informacijski sustav od strane korisnika proračuna koji je planirao primitke/prihode i rashode iz zajma ili darovnice, samo su bankovni računi koji se terete odvojeni, ovisno o tome izvršava li se plaćanje u zemlji ili u inozemstvo.

Ukoliko se sredstva zajma ili darovnice koriste za plaćanje dobavljača u zemlji (plaćanja unutar RH), računi/zahtjevi za plaćanje se ispostavljaju u kunama te se tereti jedinstveni kunski račun državne riznice neovisno o sredstvima koja su uplaćena u devizi. Uplaćena devizna sredstva se ne konvertiraju, već ostaju na deviznim računima za potrebe izvršavanja plaćanja u devizama. Ukoliko se plaćaju dobavljači u inozemstvu troše se sredstva na deviznim računima.

Od siječnja 2014. godine u produkcijski rad pušten je novi sustav automatskog plaćanja u inozemstvo preko HNB-a koja pruža uslugu deviznog platnog prometa za Ministarstvo financija i ostale korisnike državnog proračuna u sustavu državne riznice.

Sve transakcije o ispostavljenim računima i izvršenim plaćanjima evidentiraju se u informacijskom sustavu države riznice po projektima i vrstama troškova kako su i planirana. Svaka transakcija nosi datum dokumenta, datum dospijeća i datum izvršenja platnog naloga. Ukoliko postoji potreba da se projekti, odnosno trošenje sredstava zajma ili darovnice prati dodatno analitički, što je slučaj kada se u okviru jednog projekta provodi više podprojekata, u tom slučaju analitika praćenja povlačenja i trošenja sredstava osigurava se u analitičkim evidencijama korisnika (glavna knjiga).

Ukoliko jedan zajam koristi više korisnika proračuna u sustavu državne riznice, raspored po korisnicima određuje Jedinica za provedbu projekta (Ured za provedbu projekta).